

Vår saksbehandler
Stig Starheim, +47 57 82 80 11

Vår dato
29.10.2009
Deres dato
26.6.2009

Vår referanse
09/02870-3/008
Deres referanse
200903639

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

JUSTISDEPARTEMENTET	
02 NOV 2009	
SAKSNR.:	200903639
AVD/KONT/BEH:	LOY/EO/KG
DOK.NR. 28	ARKIVKODE:

Høring - NOU 2009: 9 Lov om offentlige undersøkelseskommissjoner

Vi viser til høringsbrev av 26.6.2009 om NOU 2009: 9.

I vårt brev av 31.8 svarte vi ingen merknader. Stiftelsestilsynet, som er ett av våre to fagtilsyn, har i ettertid jobbet frem et svar som vi med dette oversender. Det er en inkurie at dette ikke kom med i vårt opprinnelige svar. Vi ber om at det ses bort i fra vårt brev av 31.8.

1. Innledning

Stiftelsestilsynet anser Granskingskommissjonsutvalgets forslag til lov om offentlige undersøkelseskommissjoner som en viktig lovfestelse av denne type ad hoc kommissjoner oppnevnt av det offentlige, og Stiftelsestilsynet kan i det vesentlige slutte seg til det lovforslaget som er fremmet.

Stiftelsestilsynet vil imidlertid knytte enkelte kommentarer til et par forhold som gjelder lovforslaget og innholdet i utredningen.

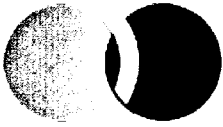
2. Begrepsbruken

Stiftelsestilsynet merker seg Granskingskommissjonsutvalgets forslag om å gå bort fra granskingsbegrepet og over til begrepet "undersøkelse". Slik man forstår utredningens pkt. 19.2, er endringen i begrepsbruk særlig begrunnet med at det er ønskelig "å fokusere sterkere på utredningsarbeidets karakter, uavhengig av eventuelle forventninger til resultatet".

Dersom forslaget til endret begrepsbruk blir vedtatt, reiser dette etter Stiftelsestilsynets syn, spørsmålet om det er hensiktsmessig og ønskelig å endre begrepsbruken i andre lover, f.eks. stiftelsesloven § 59.

Det bør være et mål i alt lovgivningsarbeid at tilnærmet like forhold har samme begrepsbruk i ulike lover. Spørsmålet blir således om det er vesensforskjeller mellom en "gransking" etter stiftelsesloven og en "undersøkelse" etter lov om offentlige undersøkelseskommissjoner, som kan forsvare ulik begrepsbruk.

I utgangspunktet kan ikke Stiftelsestilsynet se at slike forskjeller vil foreligge. Etter Stiftelsestilsynets mening blir det da noe misvisende og forvirrende at en "undersøkelse"

etter lov om offentlige undersøkelseskommisjoner skal fremstå som mer nøytral og gi mindre rom for forventninger om avdekking av kritikkverdige forhold hos publikum/media, enn det f.eks. en ”gransking” etter stiftelsesloven vil gjøre.

I forbindelse med dette vises til at offentlige undersøkelseskommisjoner bare er tenkt oppnevnt for de helt særegne forhold/hendelser, og da av Kongen i statsråd, jf. lovforslaget § 1. I tillegg vil loven, jf. lovforslaget § 4, tydelig angi rammene for kommisjonenes oppgaver, og hver enkelt kommisjon vil ha sitt eget mandat som vil være tilgjengelig for offentligheten.

I lys av dette, kan ikke Stiftelsestilsynet se behovet for å avdempe medias/publikums forventninger til innholdet i kommisjonenes rapporter, ved begrepsbruken. Når det gjelder pårørende/etterlatte, vil disse på et tidlig stadium ha et møte med kommisjonen, jf. lovforslaget § 11 (1), der det er naturlig at de får orientering om kommisjonens mandat m.v. Denne gruppens mer beskyttelsesverdige forventninger til kommisjonens arbeid, bør være ivaretatt ved dette.

3. Pårørende og etterlattes rettigheter

Utvalgets lovforslag lovfester viktige rettigheter for de berørte av undersøkelsen, og deres pårørende og etterlatte, jf. forslaget §§ 7 og 11.

Stiftelsestilsynet kan ikke se at begrepene ”pårørende” og ”etterlatte” er definert i lovforslaget eller i utredningen. Som en klargjøring av hvem som omfattes av disse gruppene, kan en definisjon i loven være hensiktsmessig, evt. en henvisning til andre lovers definisjon av disse begrepene.

Idet loven kun skal benyttes for de helt særegne forhold/hendelser, og at disse kan være innbyrdes svært forskjellige, er det viktig med en fleksibel lovregulering, noe utvalget også har lagt vekt på.

Det vil ofte være snakk om svært dramatiske hendelser, der sentrale personer for undersøkelsen kan være omkommet i selve hendelsen, eller som en følge av denne. Det vil da kunne være naturlig og hensiktsmessig at pårørende/etterlatte kan trå inn i avdødes rettigheter etter lovforslaget § 7.

I og med at pårørende/etterlatte har fått sine rettigheter lovfestet i en egen bestemmelse, kan det fremstå som uklart om de kan påberope seg berørtes rettigheter etter lovforslaget § 7.

Etter Stiftelsestilsynets mening fremstår det som lite tilfredsstillende at pårørende/etterlatte til en avdød person som kan bli utsatt for massiv kritikk i kommisjonens rapport, ikke skal ha andre rettigheter enn de helt avgrensede som er foreslått lovfestet i § 11.

Det vises her til at det møtet som skal holdes etter § 11 (1) skal skje innledningsvis. På dette møtet skal pårørende og etterlatte gis anledning til å komme med opplysninger og synspunkter av betydning for saken og for kommisjonens undersøkelser, jf. § 11 (2). På et innledende stadium vil det ikke være klart for kommisjonen hva som vil komme frem under undersøkelsen. Det vil således ikke være mulig for de pårørende/etterlatte å vite hva som er av interesse å opplyse om til kommisjonen. Dersom ikke pårørende/etterlatte i enkelte særlige tilfeller skal ha en lovfestet rett til senere å kunne få komme med sine eventuelle kommentarer til opplysninger kommisjonen vurderer å legge til grunn i rapporten, fremstår det som et brudd på viktige rettsikkerhetsprinsipp.

4. Konklusjon

Med ovennevnte kommentarer og merknader, tiltrer Stiftelsestilsynet Granskingskommisjons-utvalgets utredning og forslag til *lov om offentlige undersøkelseskommisjoner*.

Med hilsen

Berit Hovland
fagdirektør

Stig Starheim
økonomisjef